

НАЦРТ ЗАКОНА О ЈАВНИМ ПРЕДУЗЕЋИМА

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

1. Појам јавног предузећа

Члан 1.

Јавно предузеће је предузеће које обавља делатност од општег интереса, а које оснива Република Србија, јединица локалне самоуправе или аутономна покрајина.

Јавно предузеће се оснива и послује у складу са овим законом, законом којим се уређују услови и начин обављања делатности од општег интереса и законом којим се уређује правни положај привредних друштава.

На пословно име, седиште, заступање и статусне промене јавног предузећа, као и на друга питања која нису посебно уређена овим законом, односно законом којим се уређују услови и начин обављања делатности од општег интереса, сходно се примењују одредбе закона којим се уређује положај привредних друштава које се односе на друштво с ограниченом одговорношћу и акционарско друштво (у даљем тексту: друштво капитала).

2. Делатности од општег интереса

Члан 2.

Делатности од општег интереса, у смислу овог закона, јесу делатности које су као такве одређене законом у области: производње, преноса и дистрибуције електричне енергије; производње и прераде угља; истраживања, производње, прераде, транспорта и дистрибуције нафте и природног и течног гаса; промета нафте и нафтних деривата; железничког, поштанског и ваздушног саобраћаја; телекомуникација; издавања службеног гласила Републике Србије; информисања; издавања уџбеника; коришћења, управљања, заштите и унапређивања добара од општег интереса (воде, путеви, минералне сировине, шуме, пловне реке, језера, обале, бање, дивљач), као и комуналне делатности.

Делатности у смислу става 1. овог члана јесу и делатности од стратешког значаја за Републику, као и делатности неопходне за рад државних органа и органа јединице локалне самоуправе, утврђене законом.

3. Облици организовања за обављање делатности од општег интереса

Члан 3.

Делатност од општег интереса обављају јавна предузећа.

Делатност од општег интереса може да обавља и друштво капитала чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе и њихова

зависна друштва, као и друштво капитала и предузетник, у складу са законом којим се уређује њихов правни положај, када им надлежни орган повери обављање те делатности.

Друштва капитала, зависна друштва и предузетник из става 1. овог члана, у обављању делатности од општег интереса имају исти положај као и јавно предузеће, уколико одредбама овог закона није друкчије прописано.

II. ОСНИВАЊЕ И ПОСЛОВАЊЕ ЈАВНОГ ПРЕДУЗЕЋА

1. Оснивање јавног предузећа

Члан 4.

Ако јавно предузеће оснива Република Србија, права оснивача остварује Влада.

Јавно предузеће за обављање комуналне делатности или делатности од значаја за рад органа јединице локалне самоуправе оснива јединица локалне самоуправе, актом који доноси скупштина јединице локалне самоуправе.

Ако јавно предузеће оснива аутономна покрајина, акт о оснивању јавног предузећа доноси скупштина аутономне покрајине.

Члан 5.

Акт о оснивању јавног предузећа (у даљем тексту: оснивачки акт) садржи одредбе о:

- 1) називу и седишту оснивача;
- 2) пословном имену и седишту јавног предузећа;
- 3) претежној делатности јавног предузећа;
- 4) правима, обавезама и одговорностима оснивача према јавном предузећу и јавног предузећа према оснивачу;
- 5) условима и начину утврђивања и распоређивања добити и сношењу ризика;
- 6) заступању јавног предузећа;
- 7) износу основног капитала, као и опису, врсти и вредности неновчаног улога;
- 8) органима јавног предузећа;
- 9) имовини која се не може отуђити;
- 10) о располагању (отуђење и прибављање) стварима у јавној својини која су пренета у својину јавног предузећа у складу са законом;
- 11) заштити животне средине;
- 12) другим питањима која су од значаја за несметано обављање делатности за коју се оснива јавно предузеће.

Одредбе става 1. овог члана сходно се примењују и на садржину оснивачког акта друштва капитала чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе и њихова зависна друштва, која обављају делатност од општег интереса.

Располагање (отуђење и прибављање) стварима у јавној својини које нису пренете у капитал јавног предузећа, односно субјектима из става 2 овог члана, врши се под условима, на начин и по поступку прописаним законом којим се уређује јавна својина.

2. Циљ оснивања и пословања

Члан 6.

Јавно предузеће оснива се и послује ради:

- 1) обезбеђивања трајног обављања делатности од општег интереса и уредног задовољавања потреба корисника производа и услуга;
- 2) развоја и унапређивања обављања делатности од општег интереса;
- 3) обезбеђивања техничко-технолошког и економског јединства система и усклађености његовог развоја;
- 4) стицања добити;
- 5) остваривања другог законом утврђеног интереса.

3. Услови за обављање делатности од општег интереса

Члан 7.

Јавно предузеће, друштво капитала чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе и њихова зависна друштва, која обављају делатност од општег интереса, као и друштво капитала и предузетник којима је , у складу са овим законом и законом којим се уређује делатност од општег интереса, поверено обављање делатности од општег интереса, могу да отпочну обављање делатности од општег интереса кад надлежни државни орган утврди да су испуњени услови за обављање те делатности у погледу:

- 1) техничке опремљености;
- 2) кадровске оспособљености;
- 3) заштите на раду;
- 4) заштите и унапређења животне средине;
- 5) других услова прописаних овим законом и законом којим се уређује обављање делатности од општег интереса.

Члан 8.

Права, обавезе и одговорности између јавног предузећа, као и друштва капитала чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе и његових зависних друштава, који обављају делатност од општег интереса, и Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, уређују се оснивачким актом, а поједина права и обавезе могу се уредити и уговором у складу с овим законом и законом којим се уређује обављање делатности од општег интереса.

Права, обавезе и одговорности између друштва капитала или предузетника коме се поверава обављање делатности од општег интереса и Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, уређују се уговором у складу са овим законом и законом којим се уређује обављање делатности од општег интереса.

Уговор из ст. 1. и 2. овог члана садржи нарочито одредбе о:

- 1) раду и пословању друштва капитала или предузетника;
- 2) правима и обавезама у погледу коришћења средстава у јавној својини за обављање делатности од општег интереса, у складу са законом;
- 3) обавезама друштва капитала , односно предузетника у погледу обезбеђивања услова за континуирано, уредно и квалитетно задовољавање потреба корисника производа и услуга;

4) међусобним правима и обавезама у случају када нису обезбеђени економски и други услови за обављање делатности од општег интереса;

5) правима и обавезама у случају поремећаја у пословању друштва капитала или поредузетника;

б) другим правима и обавезама која произлазе из одредаба закона којим се уређује обављање делатности од општег интереса и овог закона;

7) другим питањима која су од значаја за остваривање и заштиту општег интереса.

Уговор из ст. 1. и 2. овог члана, закључују Влада, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе или аутономне покрајине и јавно предузеће, друштво капитала чији је оснивач носилац права јавне својине, односно друштво капитала или предузетник коме се поверава обављање те делатности.

4. Имовина

Члан 9.

Јавно предузеће има своју имовину којом управља и располаже у складу са законом, оснивачким актом и уговором.

Имовину јавног предузећа чине право својине на покретним и непокретним стварима, новчана средства и хартије од вредности и друга имовинска права, која су пренета у својину јавног предузећа у складу са законом, укључујући и право коришћења на стварима у јавној својини.

Јавно предузеће, друштво капитала и предузетник за обављање делатности од општег интереса, могу користити и средства у јавној и другим облицима својине, у складу са законом, оснивачким актом и уговором.

Друштва капитала са приватним капиталом, односно привредна друштва са већинским учешћем приватног капитала, која обављају делатност од општег интереса, имају своју имовину којом управљају и располажу у складу са законом којим се уређује правни положај привредних друштава, оснивачким актом и уговором.

Капитал у јавном предузећу подељен је на акције или уделе одређене номиналне вредности и уписује се у регистар.

По основу улагања средстава у јавној својини Република Србија, односно јединица локалне самоуправе или аутономна покрајина стичу уделе или акције у јавним предузећима и друштвима капитала чији су оснивачи која обављају делатност од општег интереса и права по основу тих акција или удела.

5. Одговорност за обавезе

Члан 10.

Јавно предузеће за своје обавезе одговара целокупном својом имовином.

Друштво капитала које обавља делатност од општег интереса за своје обавезе одговара у складу са законом којим се уређује правни положај привредних друштава.

Предузетник који обавља делатност од општег интереса за своје обавезе одговара целокупном својом имовином.

6. Органи јавног предузећа

Члан 11.

Органи јавног предузећа су надзорни одбор и директор.

Председника и чланове надзорног одбора и директора јавног предузећа чији је оснивач Република Србија именује Влада, јавног предузећа чији је оснивач аутономна покрајина - орган одређен статутом аутономне покрајине, а јавног предузећа чији је оснивач јединица локалне самоуправе - орган одређен статутом јединице локалне самоуправе, под условима, на начин и по поступку утврђеном овим законом.

Председник и чланови надзорног одбора и директор јавног предузећа, именују се на период од пет година.

Надзорни одбор

Члан 12.

Надзорни одбор јавног предузећа има најмање три члана.

Једна трећина чланова надзорног одбора јавног предузећа чији је оснивач Република Србија именује се на предлог надлежног одбора Народне скупштине, једна трећина на основу предлога министарства надлежног за област из које је делатност за коју се оснива јавно предузеће, а једна трећина из реда запослених у јавном предузећу.

Када је оснивач јавног предузећа јединица локалне самоуправе или аутономна покрајина, једна трећина чланова надзорног одбора именује се на предлог надлежног одбора скупштине јединице локалне самоуправе, односно аутономне покрајине, једна трећина на предлог надлежног извршног органа јединице локалне самоуправе, односно аутономне покрајине, а једна трећина из реда запослених у јавном предузећу.

Представници запослених у надзорном одбору предлажу се на начин утврђен статутом јавног предузећа.

Оснивачким актом јавног предузећа утврђује се број чланова надзорног одбора.

Члан 13.

За председника и чланове надзорног одбора може бити именовано лице које испуњава следеће услове:

- 1) да је пунолетно и пословно способно;
- 2) да је стручњак у једног или више области из које је делатност од општег интереса за чије обављање је оснивано јавно предузеће;
- 3) да није запослено у јавном предузећу, осим уколико је члан надзорног одбора из реда запослених, као и да се не налази на раду код послодавца по основу других уговора ван радног односа,
- 4) да није осуђивано на условну или безусловну казну за кривична дела против привреде или правног саобраћаја, као и да му није изречена мера безбедности забране обављања претежне делатности јавног предузећа.

Члан 14.

Мандат председнику и члановима надзорног одбора престаје истеком периода на који су именовани, оставком или разрешењем.

Председник и чланови надзорног одбора разрешавају се пре истека периода на који су именовани, уколико надзорни одбор не достави оснивачу на сагласност годишњи

програм пословања, ако на годишњи програм пословања јавног предузећа оснивач не да сагласност или ако оснивач не усвоји финансијски извештај јавног предузећа.

Председник и чланови надзорног одбора којима је престао мандат, дужни су да врше своје дужности до именовања новог надзорног одбора, односно именовања новог председника или члана надзорног одбора.

Члан 15.

Надзорни одбор:

- 1) утврђује пословну стратегију и пословне циљеве јавног предузећа и стара се о њиховој реализацији;
- 2) усваја извештај о степену реализације програма пословања;
- 3) доноси годишњи програм пословања, уз сагласност оснивача;
- 4) надзире рад директора;
- 5) врши унутрашњи надзор над пословањем јавног предузећа;
- 6) установљава рачуноводствене политике и политике управљања ризицима;
- 7) утврђује финансијске извештаје јавног предузећа и доставља их оснивачу на усвајање;
- 8) доноси статут, уз сагласност оснивача;
- 9) одлучује о статусним променама и оснивању других правних субјеката, уз претходну сагласност оснивача;
- 10) одлучује о расподели добити, уз сагласност оснивача;
- 11) даје сагласност директору за предузимање послова или радњи у складу са овим законом, статутом и одлуком оснивача ;
- 12) врши друге послове у складу са овим законом, статутом и прописима којима се уређује правни положај привредних друштава.

Надзорни одбор не може пренети право одлучивања о питањима из своје надлежности на директора или друго лице у јавном предузећу.

Члан 16.

Председник и чланови надзорног одбора имају право на одговарајућу накнаду за рад у надзорном одбору.

Висину накнаде из става 1. овог члана утврђује оснивач, на основу критеријума садржаних у извештају о степену реализације програма пословања јавног предузећа.

Директор

Члан 17.

За директора јавног предузећа може бити именовано лице које испуњава следеће услове:

- 1) да је пунолетно и пословно способно;
- 2) да је стручњак у једног или више области из које је делатност од општег интереса за чије обављање је оснивано јавно предузеће;
- 3) да има високо образовање стечено на студијама другог степена (мастер академске студије, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), односно на основним студијама у трајању од најмање четири године, и најмање

пет година радног искуства у једној или више области из привреде или делокруга послова јавног предузећа;

4) да није члан органа политичке странке или организације,

5) да није осуђивано за кривично дело против привреде, током периода од пет година рачунајући од дана правноснажности пресуде, с тим да се у тај период не урачунава време проведено на издржавању казне затвора;

6) да лицу није изречена мера безбедности забране обављања делатности која је претежна делатност јавног предузећа, за време док траје та забрана.

Статутом или оснивачим актом јавног предузећа могу се одредити и други услови које лице мора испунити да би могло бити именовано за директора јавног предузећа.

Директор јавног предузећа је јавни функционер у смислу закона којим се регулише област вршења јавних функција.

Члан 18.

Директор јавног предузећа:

- 1) представља и заступа јавно предузеће;
- 2) организује и руководи процесом рада;
- 3) води пословање јавног предузећа;
- 4) одговара за законитост рада јавног предузећа;
- 5) предлаже годишњи програм пословања и предузима мере за његово спровођење;
- 6) предлаже финансијске извештаје;
- 7) извршава одлуке надзорног одбора;
- 8) врши друге послове одређене законом, оснивачким актом и статутом јавног предузећа.

6.1. Поступак за именовање директора

Члан 19.

Директор јавног предузећа именује се по спроведеном јавном конкурс.

Члан 20.

Јавни конкурс спроводи Комисија за именовања (у даљем тексту: комисија) Владе Републике Србије, односно комисије за именовање јединице локалне самоуправе и аутономне покрајине.

Комисије за именовања јединице локалне самоуправе или аутономне покрајине образује орган из члана 11. став 2. овог закона надлежан за именовање директора.

Када комисију образује надлежни орган аутономне покрајине, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе, један члан комисије мора бити именован на предлог Сталне конференције градова и општина.

Члан 21.

Комисија има председника и четири члана, од којих председника и два члана именује Влада Републике Србије на период од пет година, док два члана именује Влада за свако појединачно именоване директора

Председник и чланови комисије не могу бити народни посланици, одборници у скупштини аутономне покрајине или скупшти локалне самоуправе, нити именована или изабрана лица у органима државне управе, органима аутономне покрајине или локалне самоуправе.

Чланови комисије не могу бити запослени у јавном предузећу, нити бити чланови у органима јавног предузећа или привредног друштва чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе.

Најмање два члана комисије морају бити стручна лица за област из које је претежна делатност јавног предузећа.

Члан 22.

Спровођење јавног конкурса започиње доношењем одлуке о спровођењу јавног конкурса за именоване директора јавног предузећа, коју доноси Влада, односно орган аутономне покрајине надлежан за именоване директора јавног предузећа чији је оснивач аутономна покрајина или орган јединице локалне самоуправе надлежног за именоване директора јавног предузећа чији је оснивач јединица локалне самоуправе.

Предлог за доношење одлуке из става 1. Овог члана подноси надлежно министарство, орган управе аутономне покрајине односно јединице локалне самоуправе, а предлог за доношење одлуке може поднети и надзорни одбор јавног предузећа преко надлежног министарства, односно преко органа управе аутономне покрајине или органа управе јединице локалне самоуправе.

Члан 23.

Оглас о јавном конкурс у припрема надлежно министарство, односно орган управе аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, на чији се предлог доноси одлука из члана 22. став 1. овог закона.

Оглас о јавном конкурс у и предлог одлуке из става 1. овог члана, надлежно министарство, односно орган управе аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, доставља органу надлежном за доношење одлуке о спровођењу јавног конкурса за именоване директора.

Органи из става 2. овог члана, после доношења одлуке о спровођењу јавног конкурса, достављају оглас о јавном конкурс у ради објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије” и у најмање једним дневним новинама које се дистрибуирају на целој територији Републике Србије, у року који не може бити дужи од осам дана од дана доношења одлуке о спровођењу јавног конкурса за именоване директора јавног предузећа.

Оглас о јавном конкурс у објављује се и на интернет страници органа из члана 22. став 1. овог закона, с тим што се мора навести када је оглас о јавном конкурс у објављен у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Оглас о јавном конкурс у садржи податке о јавном предузећу, радном месту, условима за именоване директора јавног предузећа, месту рада, стручној оспособљености, знањима

и вештинама које се оцењују у изборном поступку и начину њихове провере, року у коме се подносе пријаве, податке о лицу задуженом за давање обавештења о јавном конкурс, адресу на коју се пријаве подносе, и податке о доказима који се прилажу уз пријаву.

Рок за подношење пријава на јавни конкурс не може бити краћи од 15 дана од дана објављивања јавног конкурса у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Неблаговремене, неразумљиве и пријаве уз које нису приложени сви потребни докази, комисија одбацује закључком против кога није допуштена посебна жалба.

Члан 24.

Комисија саставља списак кандидата који испуњавају услове за именовање и међу њима спроводи изборни поступак.

У изборном поступку се, оцењивањем стручне оспособљености, знања и вештина, утврђује резултат кандидата према мерилима прописаним за именовање директора јавног предузећа.

Изборни поступак може да се спроведе у више делова, писменом провером, усменим разговором или на други одговарајући начин.

Ако се у изборном поступку спроводи писмена провера, приликом те провере кандидати се обавештавају о месту, дану и времену када ће се обавити усмени разговор с кандидатима.

Члан 25.

Кандидате који су испунили мерила прописана за именовање директора јавних предузећа, комисија увршћује на листу за именовање и листу доставља органу надлежном за именовање директора јавног предузећа. Истовремено, комисија доставља и записник о изборном поступку, као и предлог акта о именовању.

Орган из става 1. овог члана, након разматрања достављене листе и предлога акта комисије, одлучује о именовању директора јавног предузећа, доношењем решења о именовању предложеног кандидата или неког другог кандидата са листе.

Решење о именовању директора коначно је.

Члан 26.

Решење о именовању доставља се лицу које је именовано и објављује се у "Службеном гласнику Републике Србије", а решење о именовању директора јавног предузећа чији је оснивач јединица локалне самоуправе и у службеном гласилу јединице локалне самоуправе, односно и у гласилу аутономне покрајине ако се решење односи на именовање директора јавног предузећа чији је оснивач аутономна покрајина.

По примерак решења о именовању са образложењем доставља се именованом лицу и свим кандидатима који су учествовали у поступку јавног конкурса.

Кандидату који је учествовао у изборном поступку, на његов захтев, комисија је дужна да у року од два дана од дана пријема захтева омогући увид у документацију јавног конкурса, под надзором комисије.

Члан 27.

Именовани кандидат дужан је да ступи на рад у року од осам дана од дана објављивања решења о именовању у "Службеном гласнику Републике Србије”.

Рок из става 1. овог члана орган надлежан за именовање директора јавног предузећа из оправданих разлога може продужити за још осам дана.

Ако именовано лице не ступи на рад у року који му је одређен, орган надлежан за именовање директора јавног предузећа може да именује неког другог кандидата са листе кандидата.

Члан 28.

Ако ни после спроведеног јавног конкурса органу за именовање директора не буде предложен кандидат за именовање због тога што је комисија утврдила да ниједан кандидат који је учествовао у изборном поступку не испуњава услове за именовање или ако орган надлежан за именовање директора јавног предузећа не именује предложеног кандидата или другог кандидата са листе, спроводи се нови јавни конкурс. на начин и по поступку прописаном овим законом.

Члан 29.

Влада прописује мерила за именовање директора јавних предузећа

.2. Престанак мандата

Члан 28

Мандат директора престаје истеком периода на који је именован, оставком и разрешењем.

Члан 29.

Оставка се у писаној форми подноси органу надлежном за именовање директора јавног предузећа.

Члан 30

Предлог за разрешење директора јавног предузећа чији је оснивач Република Србија могу поднети надзорни одбор јавног предузећа, министарство надлежно за област из које је делатност за чије обављање се оснива јавно предузеће и надлежни одбор Народне скупштине.

Предлог за разрешење директора јавног предузећа чији је оснивач јединица локалне самоуправе, односно аутономна покрајина, могу поднети надзорни одбори тих јавних предузећа, надлежни одбор скупштине јединице локалне самоуправе, односно скупштине аутономне покрајине.

Уколико предлог за разрешење подноси надзорни одбор или надлежни одбор Народне скупштине, уз предлог се подноси и мишљење министарства из става 1. овог члана, односно мишљење надлежног извршног органа јединице локалне самоуправе, односно аутономне покрајине ако предлог за разрешење директора јавног предузећа подноси надлежни одбор скупштине аутономне покрајине или надзорни одбор јавног предузећа чији је оснивач аутономна покрајина, односно надлежни одбор скупштине локалне самоуправе или надзорни одбор јавног предузећа чији је оснивач локална самоуправа.

Члан 31.

Орган надлежан за именовање директора јавног предузећа, разрешиће директора пре истека периода на који је именован:

1) уколико у току трајања мандата престане да испуњава услове за директора јавног предузећа из члана 17. овог закона;

2) уколико се утврди да је, због нестручног, несавесног обављања дужности и поступања супротног пажњи доброг привредника и озбиљних пропуста у доношењу и извршавању одлука и организовању послова у јавном предузећу, дошло до знатног одступања од остваривања основног циља пословања јавног предузећа, односно од плана пословања јавног предузећа;

3) уколико у току трајања мандата буде правоснажно осуђен на условну или безусловну казну затвора;

4) удругим случајевима прописаним законом.

Члан 32.

Орган надлежан за именовање директора јавног предузећа може разрешити директора пре истека периода на који је именован:

1) уколико се утврди да је, због нестручног и несавесног обављања дужности и поступања супротног пажњи доброг привредника и озбиљних пропуста у доношењу и извршавању одлука и организовању послова у јавном предузећу, дошло до мањег одступања од остваривања основног циља пословања јавног предузећа, односно од плана пословања јавног предузећа;

2) у другим случајевима прописаним законом..

6.3. Суспензија

Члан 33.

Уколико против директора буде покренут предкривични или кривични поступак за кривична дела против привреде и правног саобраћаја, орган надлежан за именовање директора јавног предузећа доноси решење о суспензији.

Суспензија траје док трају разлози због којих је донето решење о суспензији.

На сва питања о суспензији директора сходно се примењују одредбе члана 165.-170. Закона о раду ("Службени гласник РС" бр. 24/05, 61/05 и 54/09)

6.4. Вршилац дужности

Члан 34.

Орган надлежан за именовање директора јавног предузећа из члана 11. став 2. овог закона именује вршиоца дужности директора, у следећим случајевима:

1) уколико директору престане мандат због истека периода на који је именован, због подношења оставке или у случају разрешења пре истека мандата;

2) уколико буде донето решење о суспензији директора;

3) у случају смрти или губитка пословне способности директора;

4) у случају неуспелог поступка јавног конкурса.

Вршилац дужности може бити именован на период дужи од три месеца.

У нарочито оправданим случајевима, а ради спречавања настанка материјалне штете, орган надлежан за именовање директора јавног предузећа може донети одлуку о именовању вршиоца дужности директора на још један период од три месеца.

Вршилац дужности има сва права и овлашћење директора.

7. Општи акти

Члан 35.

Општи акти јавног предузећа су статут и други општи акти утврђени законом.

8. Упис у регистар

Члан 36.

Јавно предузеће уписује се у регистар у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката.

9. Оснивачка права

Члан 37

Јавно предузеће може основати зависно друштво капитала за обављање делатности из предмета свог пословања утврђеног оснивачким актом.

Јавно предузеће према зависном друштву капитала из става 1. овог члана, има права, обавезе и одговорности које има и оснивач јавног предузећа према јавном предузећу.

На акт из става 1. овог члана сагласност даје оснивач јавног предузећа.

10. Улагање капитала

Члан 38.

Јавно предузеће може улагати капитал у друга друштва капитала за обављање делатности од општег интереса или делатности која није делатност од општег интереса, на основу претходне сагласности оснивача.

11. Расподела добити

Члан 39.

Одлуку о расподели добити доноси надзорни одбор јавног предузећа уз сагласност оснивача.

Одлуком из става 1. овог члана део средстава по основу добити усмерава се оснивачу и уплаћује се на рачун прописан за уплату јавних прихода.

12. Однос према оснивачу

Члан 40.

Унапређење рада и развоја јавног предузећа, као и зависног друштва капитала, заснива се на дугорочном и средњерочном плану рада и развоја, који доноси надзорни одбор јавног предузећа, односно надлежни орган зависног друштва капитала.

За сваку календарску годину јавно предузеће и зависно друштво капитала чији је оснивач јавно предузеће, доносе годишњи програм пословања (у даљем тексту: Програм) и достављају га Влади ради давања сагласности, најкасније до 1. децембра текуће године за наредну годину.

Програм се сматра донетим када на њега сагласност да Влада.

Програм садржи, нарочито: планиране изворе прихода и позиције расхода по наменама; планирани начин расподеле добити јавног предузећа; елементе за целовито сагледавање политике цена производа и услуга, као и политике зарада и запослености у том предузећу, односно зависном друштву капитала, који се утврђују у складу са политиком пројектованог раста цена и зарада коју утврђује Влада за годину за коју се програм доноси; критеријуме за коришћење средстава за помоћ, спортске активности, пропаганду и репрезентацију, као и критеријуме за одређивање накнаде за рад председника и чланова надзорног одбора.

Члан 41.

У јавном предузећу и зависном друштву капитала чији је оснивач јавно предузеће, као и у друштву капитала и његовом зависном друштву из члана 40. Став 2. Овог закона, у којима није донет Програм до почетка календарске године за коју се доноси, зараде се обрачунавају и исплаћују на начин и под условима утврђеним програмом за претходну годину, а цене производа и услуга које пружа то предузеће, односно друштва не могу се повећавати до доношења програма у складу са чланом 40. овог закона.

Члан 42.

Јавно предузеће и зависно друштво капитала чији је оснивач јавно предузеће, дужни су да министарству надлежном за послове финансија и ресорном министарству достављају тромесечне извештаје о реализацији Програма из члана 40. овог закона.

На основу извештаја из става 1. овог члана, ресорно министарство сачињава и доставља Влади Републике Србије информацију о степену усклађености планираних и реализованих активности.

Министар за послове финансија прописује обрасце извештаја из става 1. овог члана у року од 15 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 43.

Усвојени програми јавних предузећа чији је оснивач јединица локалне самоуправе, односно аутономна покрајина, као и зависних друштва капитала чији је оснивач то јавно предузеће, достављају се министарству надлежном за послове финансија.

Уколико усвојени програм из става 1. овог члана садржи елементе који нису у складу са политиом пројектованог раста цена и зарада који за ту годину утврђује Влада, министар надлежан за послове финансија може издати налог да се привремено обустави пренос трансферних средстава из буџета Републике Србије јединици локалне самоуправе, односно пренос припадајућег дела пореза на зараде и пореза на добит предузећа

аутономној покрајини, до усклађивања тог програма са одредбама члана 40. став 4. овог закона.

Налог из става 2. овог члана, министар надлежан за послове финансија може издати и ако надлежни орган јединице локалне самоуправе, односно аутономне покрајине утврди да се програм из става 1. овог члана не извршава.

Влада ће ближе уредити поступак привремене обуставе средстава из ст. 2. и 3. овог члана, као и начин обавештавања и садржину обавештења о усклађивању програма из става 1. овог члана са одредбом члана 40. став 4. овог закона и о извршавању тог програма.

Члан 44.

Одредбе чл. 40, 41, 42 . и 43. овог закона, сходно се примењују и на друштво капитала чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе и њихова зависна друштва, која обављају делатност од општег интереса.

13. Промена делатности, седишта и фирме

Члан 45.

Јавно предузеће може, поред делатности за чије је обављање основано, да обавља и друге делатности уз сагласност оснивача.

Промена седишта и фирме јавног предузећа врши се уз сагласност оснивача, на начин утврђен оснивачким актом јавног предузећа.

14. Овлашћења оснивача

Члан 46.

У случају поремећаја у пословању јавног предузећа и друштва капитала чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе и његовог зависног друштва, које обавља делатност од општег интереса, оснивач може предузети мере којима ће обезбедити услове за несметано функционисање предузећа, односно друштва капитала и за обављање делатности од општег интереса, осим ако је оснивачким актом и законом којим се уређује обављање делатности од општег интереса другачије одређено, а нарочито:

- 1) промену унутрашње организације јавног предузећа, односно друштва капитала;
- 2) разрешење органа које именује и именовање привремених органа јавног предузећа или друштва капитала;
- 3) ограничења права огранака јавног предузећа и друштва капитала или њихових зависних друштава да иступају у правном промету са трећим лицима;
- 4) ограничење у погледу права располагања појединим средствима у јавној својини;
- 5) друге мере одређене законом којим се уређују услови и начин обављања делатности од општег интереса и оснивачким актом.

Кад поремећај у пословању јавног предузећа чији је оснивач јединица локалне самоуправе, односно аутономна покрајина може имати за последицу угрожавање живота и

здравља људи или имовине, а надлежни орган оснивача не предузме благовремено мере из става 1. овог члана, те мере може предузети Влада.

Члан 47.

За време ратног стања или непосредне ратне опасности оснивач може у јавном предузећу, односно друштву капитала, утврдити организацију за извршавање послова од стратешког значаја за Републику Србију, аутономну покрајину или јединицу локалне самоуправе.

15. Обезбеђивање заштите општег интереса

Члан 48.

Ради обезбеђивања заштите општег интереса у јавном предузећу Влада, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе или аутономне покрајине даје сагласност на:

- 1) статут;
- 2) давање гаранција, авала, јемстава, залога и других средстава обезбеђења за послове који нису из оквира делатности од општег интереса;
- 3) тарифу (одлуку о ценама, тарифни систем и др.) ;
- 4) располагање (прибављање и отуђење) средствима у јавној својини која су пренета у својину јавног предузећа, веће вредности, која је у непосредној функцији обављања делатности од општег интереса, утврђених оснивачким актом;
- 5) акт о општим условима за испоруку производа и услуга;
- 6) улагање капитала;
- 7) статусне промене;
- 8) акт о процени вредности г капитала и исказивању тог капитала у акцијама, као и на програм и одлуку о својинеојинској трансформацији;
- 9) друге одлуке, у складу са законом којим се уређује обављање делатности од општег интереса и оснивачким актом.

Предлог за давање сагласности из става 1. овог члана подноси надлежно министарство, односно надлежни орган извршне власти аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе.

Члан 49.

Остваривање општег интереса у другим облицима организовања који обављају делатност од општег интереса, складу са овим законом, обезбеђује се давањем сагласности Владе, односно надлежног органа аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе на:

- 1) статут;
- 2) тарифу (одлуку о ценама, тарифни систем и др.) ;
- 3) друге одлуке у складу са законом којим се уређује обављање поједине делатности од општег интереса и уговором.

Предлог за давање сагласности из става 1. овог члана подноси надлежно министарство, односно надлежни извршни орган аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе.

Одредбе става 1. овог члана сходно се примењују и на предузетника који обавља делатност од општег интереса.

15. Јавност у раду

Члан 50.

Јавност у раду јавног предузећа, привредног друштва са већинским учешћем државног капитала које обавља делатност од општег интереса, као и зависног друштва капитала, обезбеђује се редовним извештавањем јавности о програму рада предузећа и реализацији програма.

Јавна предузећа, приведна друштва са већинским учешћем државног капитала које обављају делатност од општег интереса, као и зависна друштва капитала, дужна су да усвојени годишњи програм пословања из члана 42. овог закона и тромесечне извештаје о реализацији годишњег програма пословања из члана 44. овог закона објављују на својој интернет страници.

16. Остваривање права на штрајк

Члан 51.

У јавном предузећу и другим облицима организовања који обављају делатност од општег интереса право на штрајк запослени остварују у складу са законом којим се уређују услови за организовање штрајка, колективним уговором и другим актом.

Члан 52.

У случају да се у јавном предузећу или у његовом зависном друштву капитала, не обезбеде услови за остваривање минимума процеса рада, министарство надлежно за област у оквиру које је та делатност, односно надлежни извршни орган аутономне покрајине, односно надлежни извршни орган јединице локалне самоуправе, предузима неопходне мере, ако оцени да могу наступити штетне последице за живот и здравље људи или њихову безбедност и безбедност имовине или друге штетне неотклоњиве последице, и то:

- 1) увођење радне обавезе;
- 2) ангажовање радника из других техничко-технолошких система и других радника;
- 3) покретање поступка за утврђивање одговорности директора и председника и чланова надзорног одбора јавног предузећа.

Одредба става 1. овог чана сходно се примењује и на друштво капитала чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, као и на његово зависно друштво, који обављају делатност од општег интереса.

IV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 53.

Оснивачи јавних предузећа ускладиће оснивачка акта тих предузећа са одредбама овог закона у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Јавна предузећа и друштва капитала чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, као и његова зависна друштва, који обављају делатност од општег интереса, дужни су да своја општа акта усагласе са овим законом и оснивачким актом, у року од 30 дана од дана усклађивања оснивачких аката са одредбама овог закона.

Члан 54.

Даном ступања на снагу овог закона надзорни одбори јавних предузећа престају да раде, а њиховим члановима престаје мандат.

Даном ступања на снагу овог закона управни одбори у јавним предузећима настављају да обављају послове надзорног одбора прописане овим законом, до именовања препредседника и чланова надзорног одбора у складу са овим законом.

Даном именовања председника и чланова надзорног одбора у складу са овим законом, престаје са радом управни одбор јавног предузећа, а његовом председнику и члановима престаје мандат.

Даном ступања на снагу овог закона директори јавних предузећа настављају да обављају дужност директора у складу са одредбама овог закона, до именовања директора јавног предузећа у складу са одредбама овог закона, односно до именовања вршиоца дужности директора.

Члан 55.

Поступци започети до дана ступања на снагу овог закона, а који се односе на располагање имовином јавног предузећа веће вредности која је у непосредној функцији обављања делатности за коју је основано јавно предузеће, наставиће се и окончати у складу са прописима по којима су и започети.

Члан 56.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о јавним предузећима и обављању делатности од општег интереса („Службени гласник РС”, бр. 25/00, 25/02, 107/05, 108/05-испр. и 123/07-др.закон).

Члан 57.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.